

houding, een reusachtige, uit één blok zwart graniet gehouwen stier, niet minder dan 5 M. lang en 4 M. hoog. Het is de iederen Siwa-tempel — al is het nooit in zulke afmetingen — kenmerkende Nandi, Siwa's heilige stier.

De fraaie pauwen, die de bezoeker nu en dan zal opmerken, wijzen er op dat nog een andere godheid in deze tempelruimte geëerd wordt. Immers de pauw is het rijndier van Siwa's zoon, den krijgsgod Skanda of Subrahmanya. Inderdaad staat naast de trotsche pyramide die het lingam dekt, een kleinere tempel, aan dezen in Zuid-Indië hoog vereerde godheid gewijd. Hij is vele eeuwen jonger dan de hoofdtempel en daarmee vergeleken van uiterst bescheidene afmetingen. Toch verdient hij ten volle een afzonderlijke vermelding,

want dit kleine, elegante heiligdom biedt een der fijnste en smaakvolste voorbeelden van Zuid-Indische decoratieve kunst. Dit geldt vooral de zijmuren van het allerheiligste, welk geordend, keurig afgewerkt lijstwerk en pilasters, getuigen van een goeden smaak en zelfbeperking, elders helaas dikwijls verre te zoeken.

Van alle Zuid-Indische tempels is er zeker geen meer algemeen bekend dan die te Madura, het „Benares" van Zuid-Indië. Hij dagteekent voor het grootste deel uit de 17e eeuw, toen de roemruchte koning Tirumal, uit het geslacht der Nayyaks, te Madura

regeerde. Madura's tempel is zeer rijk; hij bezit de inkomsten van vele dorpen, door vorsten en zamindars geschonken en is de rijkst versierde, meest phantastische tempel van Zuid-Indië. Daar hij aan twee goden is gewijd, zijn er twee wimanams: een voor Siwa en een voor Minakshi (de vischoogige), onder welken naam Siwa's gemalin Parwati hier wordt vereerd. Als overal steken uit de massa der tempelgebouwen kwistig gesierde, bont beschilderde gopurams op en is er een duizend-pilaren mandapam, welks front- en middengangzuilen met statuen zoo rijkelijk zijn getooid, dat hij de gelijknamige halle van Sriranga verre overtreft. Schilderachtig ligt te midden der omringende arcaden de vijver van den gouden lotos, zoo genoemd omdat er bij de inwijding van den tempel gouden lotossen uit

PHOTO 5. VIJVER VAN DEN GOUDEN LOTOS IN DEN TEMPEL TE MADURA.

ontsproten om het lingam mee te sieren. Dit is de eenige plaats in den wijden tempel, waar men een klein deel van het gebouwencomplex voor zich ziet; gopurams en zuilengangen weerspiegelen er zich in het heilige water, waarin ondanks zijn onwelriekende vuilheid door de geloovigen druk wordt gebaad. Duidelijk ziet men op onze photo (5) de slanke zuilen met uit sierlijk neerbuigende lotoskelken gevormde kapiteelen, die den stijl van Madura eigen zijn. Het koepletje, links van het gopuram in 't midden, is dat van een der twee wimanams.

De glorie van den Madureeschen tempel,